

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ КОЛЕДЖІВ ДО РОЗВИТКУ У МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ-ВИКОНАВЦІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Людмила Шестерікова,
аспірантка Інституту професійної освіти НАПН України,
<http://orcid.org/0000-0002-8303-42>

Анотація. Підприємництво відіграє значну роль у мистецькій сфері, надає поштовх для її регулювання, відкриває для художників-виконавців можливості працювати на себе, підвищує рівень компетентності митців у фінансовій діяльності. Однією з педагогічних умов підготовки майбутніх художників-виконавців є підготовка педагогів до викладання за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», які мають розвинуті якості необхідні для підприємництва. Унаслідок проведеного нами аналізу освітньо-наукової програми «Професійна освіта» з'ясовано, що освітні компоненти задовольняють умови для розвитку підприємницької компетентності в майбутніх докторів філософії за кваліфікацією «Доктор філософії у галузі освіти». Також запропоновано додати дисципліну «Менеджмент в професійній освіті» до основних компонентів, можливо варто ввести як вибірковий компонент «Фінансовий менеджмент».

Ключові слова: підприємницька компетентність, креативна індустрія, освітня програма, професійна освіта, педагогічна умова, художник-виконавець.

PREPARING TEACHERS IN COLLEGES FOR THE DEVELOPMENT OF FUTURE PERFORMING ARTISTS OF ENTREPRENEURIAL COMPETENCE

Liudmyla Shesterikova,
PhD Student of the Institute of Vocational Education of NAES of Ukraine

Abstract. Entrepreneurship plays a significant role in the artistic sphere, provides an impetus for its regulation, opens opportunities for self-employed artists, increases the level of competence of artists in financial activities. One of the pedagogical conditions for the training of future performing artists is the preparation of teachers for teaching in specialty 023 «Fine art, decorative art, restoration», who have developed qualities necessary for entrepreneurship. As a result of our analysis of the educational and scientific program «Vocational Education», it was found that the educational components satisfy the conditions for the development of entrepreneurial competence in future doctors of philosophy with the qualification «Doctor of Philosophy in the field of education». It is also proposed to add the component «Management in professional education» to the main components, perhaps it is worth to add «Financial Management» as an optional component.

Keywords: entrepreneurial competence, creative industry, educational program, professional education, pedagogical condition, performing artist.

Підприємництво відіграє значну роль у мистецькій сфері, надає поштовх для її регулювання, відкриває для художників-виконавців можливості працювати на себе, підвищує рівень компетентності митців у фінансовій діяльності (Шестерікова, 2021; 2022). Креативні індустрії стають прогресивною технологією розвитку сучасної інноваційної економіки. Основним економічним ресурсом суспільства сьогодні – є креативна діяльність людини, а вільний, ефективний і цілеспрямований обмін ідеями –

основою розвитку економічних відносин (Козубова, 2019, с. 75). Вітчизняна освіта покликана розвивати якості й відповідні здатності особистості, потребує створення цілісної програми розвитку підприємницької компетентності (Молдован, 2021), оновлення освітніх програм відповідно до запитів суспільства й економіки та ринку праці (Єршова, 2022, с. 93).

Важливо створити умови, необхідні для формування в майбутніх художників-виконавців готовності до підприємницької діяльності, здатності до різних форм і способів самовираження, творчого критичного мислення, прояву ініціативи й наполегливості, а також уміння спільно працювати, планувати й керувати проєктами, що мають культурну, соціальну чи комерційну цінність. Однією з педагогічних умов підготовки майбутніх художників-виконавців є підготовка педагогів до викладання за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (за спеціалізаціями графіка і живопис). Для розвитку у майбутніх художників-виконавців підприємницької компетентності необхідно, щоб педагог, який їх навчає, теж володів цією компетентністю, з притаманними їй цілеспрямованістю, винахідливістю, креативністю, фінансовою грамотністю, діловою активністю.

Здобувачі освіти, які в майбутньому стануть викладачами за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», навчаються за освітньо-науковою програмою «Професійна освіта» за спеціальністю 015 «Професійна освіта». Ми проаналізували таку освітньо-наукову програму (далі: ОНП), що діє в Інституті професійної освіти НАПН України. Ми прагли з'ясувати, наскільки її освітні компоненти задовольняють умови для розвитку підприємницької компетентності в майбутніх докторів філософії за кваліфікацією «Доктор філософії у галузі освіти». Оскільки ця ОНП не передбачає вивчення дисциплін, які надають економічні знання, тому необхідно виявити, які компоненти розвивають якості і здатності, що можуть сприяти розвитку підприємницької компетентності. Серед обов'язкових компонентів ОНП виокремлено: «Філософія освіти і науки», «Управління науковими і освітніми проєктами», «Інноваційні технології в професійній освіті», а серед вибіркових: «Менеджмент у професійній освіті», «Консультації з розвитку професійної кар'єри».

Дисципліна «Філософія освіти і науки» надає змогу аспірантам осмислити соціокультурні функції науки в умовах науково-технічної революції та ринкової економіки, забезпечує уміння будувати наукові судження та робити умовиводи. Здатність виявляти ініціативу та креативність формує освітній компонент «Управління науковими і освітніми проєктами», що уможливорює переосмислення наявного та створення нового цілісного знання, розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні та інші проблеми, формувати відповідні уміння й навички (управління проєктами у науковій та освітній діяльності). Дисципліна «Інноваційні технології в професійній освіті» забезпечує розвиток креативності, критичності, інноваційності та готовності до їх творчого використання. Вибіркова

дисципліна «Менеджмент у професійній освіті» передбачає здатність до управлінської діяльності, самоменеджменту, сприяє розвитку ділової активності. Ще одна вибіркова дисципліна «Консультавання з розвитку професійної кар'єри» надає здатність до особистої та соціальної відповідальності за оцінювання і планування кар'єри.

Унаслідок проведеного нами аналізу освітньо-наукової програми «Професійна освіта» з'ясовано, що представлені в ній освітні компоненти в цілому задовольняють умови розвитку підприємницької компетентності в майбутніх докторів філософії за кваліфікацією «Доктор філософії у галузі освіти». Водночас, не вистачає дисциплін, які б сприяли розвитку фінансової грамотності (наприклад, «Фінансовий менеджмент»). Освітній компонент «Менеджмент у професійній освіті» можна зробити основним, оскільки він сприяє формуванню умінь здійснювати управлінські дії (планувати, організовувати, контролювати, делегувати, корегувати); ефективно проводити ділові переговори, вирішувати конфліктні ситуації.

Список посилань

Алексеева, С.В., Базиль, Л.О., Байдулін, В.Б., Гриценко, І.А., Єршова, Л.М., Орлов, В.Ф., & Сохацька, Г.М. (2021). *Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник*. Житомир: Полісся.

Єршова, Л. (2022). Перспективи підготовки молоді до підприємницької діяльності у повоєнний час. *In Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (29 квітня, 17-20 березня 2022 р.)* (с. 91-94). Інститут професійної освіти НАПН України.

Козубова, Н. (2019). Роль креативних індустрій у забезпеченні економічного зростання України. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (30-31 трав. 2019 р.)* (с. 73–75). ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Молдован, А. (2021). Педагогічні умови розвитку підприємницької компетентності майбутніх магістрів з фізичної культури і спорту. *Професійна педагогіка*, 2(21), 12–20. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2020.21.12-20>

Освітньо-наукова програма «Професійна освіта» Інституту професійної освіти НАПН України. (2020). https://ivet.edu.ua/index.php/education/pidhotovka-doktoriv-filosofii-015-profesiina-osvita/osvitni-prohramy/%E2%84%96/download/333_b30d2f27444b5e1ac52e2b661f71d577

Шестерікова, Л. (2021). Розвиток підприємницької компетентності в освітньо-професійних програмах підготовки художників-виконавців. *Professional Pedagogics*, 2(23), 63–70. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2021.23.63-70>

Шестерікова, Л. (2022). Наукові підходи до розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах. *Professional Pedagogics*, 1(24), 27–32. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.27-32>

Шестерікова, Л. (2022). Підготовка майбутніх художників-виконавців до підприємницької діяльності у сфері креативних індустрій. *In Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (29 квітня, 17-20 березня 2022 р.)* (с. 257-259). Київ: Інститут професійної освіти НАПН України.

Odnoroh, G., 2018. The essence and structure of key competencies of future skilled sewing workers. *Professional Pedagogics*, 18, 31–36.